

**Territoris de l'Art Contemporani com a Espais
d'Aprenentatge**

Codi: 106074
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0
2500798 Educació Primària	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Gemma Paris Romia
Correu electrònic: Gemma.Paris@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per a cursar aquesta assignatura, es recomana tenir aprovades les assignatures obligatòries de l'àrea, del Grau d'EP i/o del Grau d'EI: "Educació musical i visual", EP2, "Educació musical, visual i aprenentatge", EP3; "Educació de les arts visuals I", EI3 i "Educació de les arts visuals II", EI3.

Aquesta assignatura forma part de la menció d'EDUCACIÓ PERFORMATIVA DE LES ARTS.

Objectius

Aprendre les potencialitats educatives de diferents tipologies de les institucions culturals: museus, centres d'art, galeries, etc.

Accedir a recursos per la intervenció educativa des de l'educació artística.

Crear sinergies entre institucions educatives i institucions culturals.

Competències

- Educació Infantil
- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleces, potencialitats i debilitats) per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a les singulars necessitats educatives dels estudiants, a la igualtat de gènere, a l'equitat i al respecte als drets humans.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.

- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Educació Primària

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar com a orientador de pares i mares amb relació a l'educació familiar en el període 0-6.
2. Capacitat d'organització del treball personal i el conjunt per dur a terme les tasques requerides des de l'assignatura.
3. Conèixer les tècniques digitals adequades per a la pràctica artística.
4. Estar obert als indicis de canvi estètics, socials i culturals que possibilitin eludir els estereotips estètics o didàctics.
5. Expressar argumentacions crítiques i objectives respecte les funcions i tasques que realitzen les institucions socials.
6. Mostrar capacitats creatives i reflexives en l'execució de projectes artístics.
7. Mostrar capacitats creatives i reflexives en l'execució de projectes artístics.
8. Mostrar-se competent en la comprensió i divulgació de les diferents manifestacions artístiques en diferents formats comunicatius i multiculturals.
9. Mostrar-se competent en la comprensió i la divulgació de les diferents manifestacions artístiques en diferents formats comunicatius i multiculturals.

Continguts

BLOC I. DIMENSIÓ CULTURAL

- 1.1. Diferents tipologies d'institucions culturals: museu, centre d'art, centre de producció, galeria artística, fundació.
- 1.2. El museu com a font de recursos i estratègies didàctiques per l'educació artística: el Departament d'Educació (història, organització, personal, funcions, relacions amb altres departaments),...
- 1.3. Models d'EA en l'àmbit museístic: VTH (Visual Thinking Strategies), la cultura visual, pedagogies constructivistes, pedagogies crítiques, etc.
- 1.4. Els Departaments d'Educació dels museus a la ciutat de Barcelona i rodalies; centres de referència per a l'educació de les Arts.

BLOC II. DIMENSIÓ CRÍTICA

- 2.1. Educació i cultura
- 2.2. Accessibilitat als museus.

BLOC III: DIMENSIÓ PRODUCTIVA

- 3.1. Execució de projectes educatius a partir de les produccions artístiques en museus i institucions culturals.

BLOC IV. DIMENSIÓ DIDÀCTICA

- 4.1. Relació museu-escola: activitats, recursos, etc.

4.2. L'obra d'art i les seves aplicacions didàctiques en l'àmbit museístic.

4.3. Exposicions dels treballs artístics a l'escola.

Metodologia

El desenvolupament de l'assignatura es realitzarà mitjançant dinàmiques metodològiques de l'EDUCACIÓ PERFORMATIVA DE LES ARTS: col·locant el focus en els processos d'aprenentatge de les persones a través de les arts, fugint de les metodologies tradicionals d'ensenyament. Es tracta d'un canvi de mirada que ens condueix a parlar d'una pedagogia de l'esdeveniment i d'escenaris de transformació, on es prioritza la interacció de coneixements, presències, identitats i llenguatges artístics. A més de repensar les concepcions del temps i de l'espai en el aprenentatge de les arts, es proposa viure la creació artística i participar en projectes col·laboratius, connectant amb els canvis actuals en l'educació orientats a la innovació.

Totes les sessions seran presencials (revisar cronograma), i es realitzaran sortides a institucions culturals de Barcelona.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats formatives:

AUTÒNOMES

Disseny i creació d'intervencions educatives.

Reflexions teòriques.

DIRIGIDES

Presentació i plantejament generals de l'assignatura i dels continguts i qüestions bàsiques del temari per part del professor.

Realització de propostes teòriques/reflexió i pràctiques.

Lectura i reflexions de textos i documents audiovisuals relacionats amb la matèria.

Activitats d'exposicions orals, individuals o en grup. Comentaris i crítiques dels resultats.

Sortides / visites (Museus, exposicions d'art..)

Conferències

Audiovisuals

Treballs d'investigació

SUPERVISADES

Tutories i altres activitats tutoritzades

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Treballs individuals i en grup	50	2	2, 3, 4, 5, 6, 8

sessions presencials	50	2	2, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
presentacions orals i tutoritzacions	40	1,6	2, 3, 4, 5, 8

Avaluació

Un dels criteris necessaris per superar aquesta assignatura consistirà en demostrar, al llarg del curs, que l'estudiant té desenvolupades unes competències personals i socials imprescindibles per a ser mestra/mestre: participació activa a les classes, responsabilitat i rigor en el treball autònom, no jutjar, argumentar, ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, etc.), pensament crític i conductes que afavoreixin un entorn amable i positiu, democràtic i a on es respectin les diferències. El/la professora de l'assignatura anirà observant, documentant les sessions i anotant evidències en relació a aquestes habilitats personals i socials de les estudiant; i s'aniran avaluant al llarg de l'assignatura.

Cal també, que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. L'avaluació es fixarà també en les competències per al treball cooperatiu i en equip i serà sensible al gènere.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Les activitats d'avaluació seran de diferents formats: treballs escrits, presentacions orals, exposició obra artística. Les activitats d'avaluació faran mitja entre si, i seran recuperables. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc I.Treball individual: context cultural	20%	2	0,08	2, 4, 8, 9
Bloc II.Treball individual: dimensió crítica	10%	1	0,04	2, 4, 5, 9
Bloc III.Treball en grup: dimensió productiva	40%	4	0,16	2, 3, 4, 6, 7
Bloc IV.Treball individual: dimensió didàctica	30%	3	0,12	1, 2, 4, 5, 9

Bibliografia

ACASO, M. (2011), *Perpsectivas. Situación actual de la educación en los museos de artes visuales*, Barcelona: Ariel.

AADD (2010). Cartografiem-nos. Projecte educatiu per a infantil i primària. Palma de Mallorca: Esbaluard-Museu d'art modern i contemporani de Palma

AADD (2005). Arts Council England's strategies for children, young people and the arts. Londres: Arts Council

CAMNITZER, L. (2015), "Thinking about Art Thinking", *e-flux Journal*.
<http://supercommunity.e-flux.com/texts/thinking-about-art-thinking/>

FERRERAS, R. y MARTÍN, S. (2019). III Congreso Internacional Los Museos en la Educación. Repensar los museos. Museo Nacional Thyssen-Bornemisza

GARCIA BLANCO, A. i al. (1980). Función pedagógica de los museos. Madrid: Ministerio de Cultura.

GIROUX, H. (1990), Los profesores como intelectuales: hacia una pedagogía crítica del aprendizaje, Barcelona: Paidós.

HUERTA, R., DE LA CALLE, R. (ed.) (2008). Mentes sensibles. Investigar en educación y museos, Valencia: Universitat de Valencia Didàctica en institucions artístiques 2012 - 2013 3

LIDON BELTRAN, C. (ed.) (2005) Educación como mediación en centros de arte contemporáneo, Salamanca: Universidad de Salamanca

MACAYA, A, RICOMA, R, SUAREZ, M. (coord.) (2007). El museu i l'educació per a la diversitat cultural de les arts. Tarragona: Museu d'Art modern de Tarragona.

MUÑOS, E. (1996). Criatures màgiques als carrers de la ciutat. Barcelona: Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

PASTOR HOMS, M. I. (2004). Pedagogía museística. Nuevas perspectivas y tendencias actuales, Barcelona: Editorial Ariel.

SANDELL, R. (ed.). (2002). Museums, Society, Inequality. Oxon: Routledge

VALDILLO, M., MAKAZAGA, L. (2008). Proyectos educativos de Jorge Oteiza. Navarra: Instituto de Investigaciones Estéticas. Universidad Pública de Navarra

Revista : Journal of Education in Museums, GEM (Group of Education in Museums)

WEBS SERVEIS EDUCATIUS MUSEUS

Museu Nacional d'Art de Catalunya : http://www.mnac.cat/serveis/ser_esc_programes.jsp?lan=001

Museu d'Art Contemporani de Barcelona :
http://www.macba.cat/controller.php?p_action=show_page&pagina_id=32&inst_id=23832

Fundació Antoni Tàpies de Barcelona : <http://www.fundaciotapies.org/site/spip.php?rubrique282>

Museu marítim de Barcelona <http://www.mmb.cat/educacio.php?idm=1&pagina=4&estic=0>

La Pedrera : <http://www.lapedreraeducacio.org/cat/index.htm>

Disseny Hub Barcelona: <http://www.dhub-bcn.cat/educacio>

Museu d'Art Modern de Tarragona : www.mamtpedagogic.altanet.org/

La Virreina, Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/lavirreina/ca/exposicions>

Hangar, Barcelona: <https://hangar.org/ca/>

La Panera, Lleida: <http://www.lapanera.cat/>

Foto Colectania, Barcelona: <https://fotocolectania.org/>

Fabra i Coats, Barcelona: <https://www.barcelona.cat/fabraicoats/centredart/>

Matadero, Madrid: <https://www.mataderomadrid.org/>

Museo Thyssen-Bornemisza: <http://www.educathyssen.org/>

Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia
<http://www.museoreinasofia.es/programas-publicos/educacion.html>

Tate Gallery Londres <http://www.tate.org.uk/learning/schools/>

Museum of Modern Art, Nova York: www.moma.org/modernteachers/

Centre Georges Pompidou, Paris :

<http://www.centrepompidou.fr/Pompidou/Pedagogie.nsf/DossiersPedagogique?OpenView&sessionM=4.3>

Museu del Louvre, Paris http://www.louvre.fr/llv/enseignants/enseignants.jsp?bmLocale=fr_FR

Palais de Tokyo, París: <https://www.palaisdetokyo.com/>